

CADRUL GENERAL LA MODELUL CURRICULAR PENTRU DISCIPLINELE SOCIO-UMANE

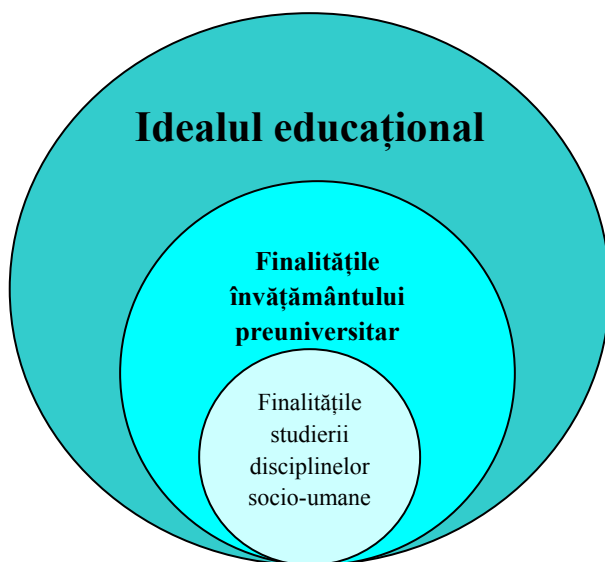
1. Studiul disciplinelor socio-umane în învățământul preuniversitar

Disciplinele socio-umane aparțin ariei curriculare *Om și societate*. Ele sunt prezente în planul-cadru de învățământ începând cu clasa a III-a și a IV-a, prin disciplina *Educație civică*; conform planului-cadru de învățământ în vigoare, studiul disciplinelor socio-umane este reluat în clasele a VII-a și a VIII-a, prin disciplina *Cultură civică* și continuă în cadrul fiecărei clase de liceu.

Prin intermediul disciplinelor socio-umane, valorizând potențialul lor interdisciplinar și integrator, elevii își pot forma o imagine comprehensivă despre ei înșiși, despre ceilalți și despre societate. Elevii pot să înțeleagă condiționările acționale și instituționale, legăturile dintre gândire și acțiune în diferite domenii. Elevii se pot pregăti ca viitori cetățeni informați, capabili să se integreze creativ dialogului și acțiunii sociale și să-și asume responsabilități în viața personală și publică.

2. Finalitățile studierii disciplinelor socio-umane în învățământul preuniversitar

Finalitățile studierii disciplinelor socio-umane derivă din finalitățile învățământului preuniversitar și din idealul educațional așa cum este acesta formulat în *Legea învățământului nr. 84/2.07.1995 (republicată, cu modificările și completările ulterioare)*, art. 3 (2): **„Idealul educațional al școlii românești constă în dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și creative.** Relația dintre idealul educațional, finalitățile învățământului preuniversitar și finalitățile studierii disciplinelor socio-umane este prezentată în imaginea de mai jos.

Finalitățile studierii disciplinelor socio-umane în învățământul preuniversitar se concretizează în finalități pentru învățământul gimnazial și finalități pentru învățământul liceal.

Finalitățile studierii disciplinelor socio-umane în învățământul gimnazial și în învățământul liceal sunt prezentate comparativ în tabelul de mai jos.

Pe parcursul învățământului gimnazial, studierea disciplinelor socio-umane urmărește:	Pe parcursul învățământului liceal, studierea disciplinelor socio-umane urmărește:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Participarea la viața comunității potrivit drepturilor și responsabilităților pe care le au și apartenenței la comunități diferite 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Participarea la viața economică și socială potrivit drepturilor și responsabilităților pe care le au în calitate de cetățeni și apartenenței la comunități diferite
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea capacității de integrare în medii socio-culturale diferite (familie, grup de prieteni, comunitate, mediu profesional, organizații etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Formarea capacității de a reflecta asupra realităților economice, sociale, culturale, politice, pe baza relaționării achizițiilor învățării ➤ Dezvoltarea spiritului antreprenorial și a unei atitudini proactive, în vederea promovării noului, a manifestării inițiativei în viața personală, profesională sau în derularea unei afaceri
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea gândirii critice, dobândirea unor instrumente de muncă intelectuală, a unor strategii de rezolvare de probleme, de luare a deciziilor, de lucru în echipă ➤ Încurajarea exprimării creative a ideilor și a sentimentelor referitoare la manifestări de natură socială și culturală 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dezvoltarea strategiilor de muncă intelectuală necesare învățării pe durata întregii vieți ➤ Dezvoltarea competențelor funcționale esențiale pentru reușita în viața personală, socială și profesională, așa cum sunt: comunicare eficientă, gândire critică, negociere, rezolvare de probleme, luare a deciziilor ➤ Dezvoltarea unor atitudini pozitive față de sine și față de ceilalți bazată pe toleranță, responsabilitate, rigoare etc., necesare în viața personală și publică
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Cultivarea sensibilității, a prețuirii valorilor, a disponibilității pentru dialogul intercultural 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Manifestarea disponibilității pentru interculturalitate și pentru valorile culturale europene ➤ Formarea propriului sistem de valori, în scopul împlinirii personale și al promovării unei vieți de calitate

3. Scopul studierii disciplinelor socio-umane în învățământul preuniversitar

În tabelul de mai jos sunt prezentate sintetic obiectivele fundamentale ale predării - învățării disciplinelor socio-umane.

Discipline socio-umane	Obiectivele fundamentale ale predării - învățării disciplinelor socio-umane
<i>Educație civică</i>	- inițierea școlarilor mici în practicarea unui comportament civic într-o societate democratică: un comportament activ, liber, responsabil, tolerant, deschis, comunicativ, reflexiv, autoevaluativ
<i>Cultură civică</i>	- practicarea de către elevi a unui comportament civic într-o societate democratică, definit prin valori și principii democratice, prin practici democratice și prin cetățenie activă
<i>Logică, argumentare și comunicare</i>	- dezvoltarea la elevi a capacității de argumentare, precum și a gândirii critice și raționale, logic corecte, care să le favorizeze dezvoltarea competențelor de comunicare - dobândirea de către elevi a instrumentelor necesare atât controlului logic al situațiilor de comunicare, cât și a utilizării acestora în pregătirea pentru societatea democratică și pentru integrarea socială activă
<i>Psihologie</i>	- formarea personalității autonome și creative în vederea dezvoltării libere și armonioase a persoanei
<i>Educație antreprenorială</i>	- dezvoltarea competențelor antreprenoriale și de raportare eficientă la mediul economico-social - dezvoltarea la elevi a competențelor care să le permită valorificarea eficientă a propriului potențial și, în perspectivă, gestionarea eficientă a propriei afaceri
<i>Economie</i>	- dezvoltarea competențelor necesare unei orientări eficiente în mediul economic, prin valorificarea resurselor personale în acord cu exigențele proprii și cu cele ale comunității în care trăiesc - dezvoltarea motivației și a disponibilității de a reacționa pozitiv la o realitate în continuă schimbare
<i>Sociologie</i>	- formarea la elevi a propriului sistem de valori prin cunoașterea și raportarea la valorile sociale - asigurarea premiselor pentru inserția activă și responsabilă în viața socială prin înțelegerea organizării și funcționării societății, precum și prin internalizarea valorilor democrației
<i>Filosofie</i>	- formarea la elevi a propriului sistem de valori, a dezvoltării gândirii critice, a valorificării superioare a potențialului cognitiv și a orizontului cultural structurat în anii anteriori de studiu
<i>Studii sociale</i>	- manifestarea elevilor în calitate de cetățeni activi în cadrul comunităților în care trăiesc, informați și responsabili - participarea competentă a elevilor la viața școlii și, în perspectivă, a societății, oferirea de alternative sociale
<i>Economie aplicată</i>	- dobândirea de către elevi a unor deprinderi esențiale pentru desfășurarea unei activități economice eficiente și responsabile în spațiul privat și public - valorificarea de către elevi a propriului potențial și gestionarea eficientă a vieții private și a propriei afaceri, în acord cu aspirațiile personale și cu exigențele comunității din care fac parte
<i>Cultură civică/ antreprenorială</i>	- dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale elevilor și de raportare eficientă la mediul economic - dezvoltarea la elevi a competențelor care să le permită valorificarea eficientă a propriului potențial și gestionarea eficientă a propriei afaceri

4. Structura (pe verticală) și particularitățile curriculumului pentru disciplinele socio-umane

Structura pe verticală a disciplinelor socio-umane corespunde prevederilor planurilor-cadru de învățământ în vigoare, după cum urmează:

- Ordinul ministrului educației nr. 5.198/01.11.2004 cu privire la aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru clasele a III-a și a IV-a și a noilor programe școlare pentru clasa a III-a;
- Ordinul ministrului educației nr. 3.638/11.04.2001 cu privire la aplicarea Planului-cadru de învățământ pentru clasele I – a VIII-a, în anul școlar 2001-2002 [valabil numai pentru clasele V-VIII];
- Ordinul ministrului educației nr. 3.410/16.03.2009, privind aprobarea Planurilor-cadru de învățământ pentru clasele a IX-a – a XII-a, filierele teoretică și vocațională, cursuri de zi;
- Ordinul ministrului educației nr. 3.411/16.03.2009, privind aprobarea Planurilor-cadru de învățământ pentru clasa a IX-a, ciclul inferior al liceului, filiera tehnologică, învățământ de zi și învățământ seral;
- Ordinul ministrului educației nr. 3.412/16.03.2009, privind aprobarea Planurilor-cadru de învățământ pentru clasa a X-a, școala de arte și meserii, pentru clasa a X-a, ciclul inferior al liceului, filiera tehnologică, ruta directă de calificare, pentru clasa a XI-a, anul de completare, precum și pentru clasele a XI-a – a XII-a și a XII-a/a XIII-a, ciclul superior al liceului, filiera tehnologică, cursuri de zi și seral.

Structura pe verticală a disciplinelor socio-umane este prezentată în tabelul de mai jos.

Disciplina	Nivelul de învățământ	Clasa	Tipul de programă	Obs.
<i>Educație civică</i>	Învățământ primar	a III-a, a IV-a	➤ TC (1-2 ore/ săptămână)	1-2 ore/săptămâna
<i>Cultură civică</i>	Învățământ gimnazial	a VII-a, a VIII-a	TC (1-2 ore/ săptămână)	1-2 ore/săptămâna
<i>Logică, argumentare și comunicare</i>	Învățământ liceal	a IX-a	➤ TC (pentru clasele cu 1 oră/săptămână); ➤ TC + CD (pentru clasele cu 2 ore/săptămână)	1 oră/săptămână -la toate filierele, profilurile și specializările. Face <i>excepție</i> : filiera teoretică, profil umanist, specializarea filologie și specializarea științe sociale și filiera vocațională-profil ordine și securitate publică (MAI), specializarea științe sociale , la care disciplina Logică, argumentare și comunicare se studiază 2 ore/săptămână .
<i>Psihologie</i>		a X-a	➤ TC (pentru clasele cu 1 oră/săptămână); ➤ TC + CD (pentru clasele cu 2 ore/săptămână)	1 oră/săptămână -la toate filierele, profilurile și specializările. Face <i>excepție</i> : filiera teoretică, profil umanist, specializarea filologie și specializarea științe sociale și filiera vocațională-profil ordine și securitate

Disciplina	Nivelul de învățământ	Clasa	Tipul de programă	Obs.
	Învățământ liceal			<i>publica (MAI), specializarea științe sociale</i> , la care disciplina <i>Psihologie</i> se studiază 2 ore/săptămână .
<i>Educație antreprenorială</i>		a X-a	➤ TC (1 oră/săptămână)	1 oră/săptămână la toate filierele, profilurile și specializările.
<i>Economie</i>		a XI-a	➤ TC (1-2 ore/săptămână)	- 1 oră/săptămână la clasa a XI-a, toate filierele, profilurile și specializările; la clasele a XI-a, XII-a, ciclul superior al liceului, filiera tehnologică, astfel: la clasa a XI-a, ruta directă de calificare, și la clasa a XII-a, ruta progresivă de calificare. Face excepție : <i>filiera teoretică, profil umanist, specializarea științe sociale și filiera vocațională-profil ordine și securitate publică (MAI), specializarea științe sociale-desființat</i> , la care disciplina <i>Economie</i> se studiază 2 ore/săptămână . Mai face excepție : <i>filiera tehnologică, calificările profesionale</i> : <ul style="list-style-type: none"> • Tehnician în turism • Tehnician în activități de poștă • Tehnician în hotelărie • Tehnician în activități economice • Tehnician în activități de comerț • Tehnician în administrație • Tehnician în gastronomie • Tehnician în achiziții și contractări • Organizator banqueting • Coafor stilist la care disciplina <i>Economie</i> se studiază 2 ore/săptămână .
<i>Sociologie</i>		a XI-a	➤ TC (pentru clasele cu 1 oră/săptămână); ➤ TC + CD (pentru clasele cu 2 ore/săptămână)	- 1 oră/săptămână la <i>filiera teoretică, profilul umanist, specializarea filologie</i> - 2 ore/săptămână la <i>filiera teoretică, profilul umanist, specializarea științe sociale</i> ; - <i>filiera vocațională-profil ordine și securitate publică (MAI), specializarea științe sociale -desființat</i>
<i>Filosofie</i>		a XII-a	➤ TC (pentru clasele cu 1 oră/săptămână); ➤ TC + CD (pentru clasele cu 2-3 ore/săptămână)	- 1 oră/săptămână la <i>filiera teoretică, profil real, specializarea matematică informatică și specializarea științele naturii și filiera vocațională, toate profilurile și specializările</i> Face excepție : <i>filiera teoretică, profil umanist, specializarea filologie</i> la care disciplina <i>Filosofie</i> se studiază 2 ore/săptămână . Mai face excepție : <i>filiera teoretică, profil umanist, specializarea științe</i>

Disciplina	Nivelul de învățământ	Clasa	Tipul de programă	Obs.
				<i>sociale și filiera vocațională-profil ordine și securitate publică (MAI), specializarea științe sociale-desființat</i> , la care disciplina <i>Filosofie</i> se studiază 3 ore/săptămână .
<i>Studii sociale</i>		a XII-a	➤ CD (1 oră/săptămână)	- 1 oră/săptămână la filiera teoretică, profilul umanist, specializarea <i>științe sociale</i> - 1 oră/săptămână la filiera vocațională-profil ordine și securitate publică (MAI), specializarea <i>științe social-desființat</i>
<i>Economie aplicată</i>		a XII-a/ a XIII-a	➤ TC (1-2 ore/săptămână)	- 1 oră/săptămână la clasele a XII-a, XIII-a, ciclul superior al liceului, <i>filiera tehnologică</i> , astfel: la clasa a XII-a, ruta directă de calificare, și la clasa a XIII-a, ruta progresivă de calificare. Face <i>excepție</i> : filiera tehnologică, calificările profesionale: <ul style="list-style-type: none"> • Tehnician în turism • Tehnician în activități de poștă • Tehnician în hotelărie • Tehnician în activități economice • Tehnician în activități de comerț • Tehnician în administrație • Tehnician în gastronomie • Tehnician în achiziții și contractări • Organizator banqueting • Coafor stilist la care disciplina <i>Economie aplicată</i> se studiază 2 ore/săptămână .
<i>Cultură civică / antreprenorială</i>	SAM	a X-a	➤ TC (1 oră/săptămână)	1 oră/săptămână numai la domeniile <i>Comerț, Turism și alimentație</i>
<i>Economie aplicată</i>	AC	a XI-a	➤ CD (2 ore/săptămână)	2 ore/săptămână numai la domeniile <i>Comerț, Turism și alimentație</i>
<i>Educație antreprenorială</i>		a XI-a	➤ CD (1 oră/săptămână)	1 oră/săptămână la toate domeniile, cu <i>excepția</i> domeniilor Comerț, Turism și alimentație

Din perspectiva disciplinelor socio-umane au fost realizate programe școlare promovate ca ofertă centrală de curriculum la decizia școlii, care reprezintă exemple de bună practică, care sintetizează experiența pozitivă acumulată în cadrul derulării unor proiecte la nivel național și care au relevanță atât pentru aria curriculară *Om și societate*, cât și relevanță socială. În elaborarea programelor școlare au fost respectate prevederile unor acte normative în vigoare, așa cum sunt:

- OMECT nr. 1529/18.07.2007 privind dezvoltarea problematicii diversității în curriculumul național;
- Decizia Primului-ministru al României nr. 298/ 17.12.2007 privind aprobarea Strategiei naționale a României de apărare a dreptului internațional umanitar.

Tabelul de mai jos prezintă oferta centrală de curriculum la decizia școlii, dezvoltată din perspectiva disciplinelor socio-umane.

Disciplina	Nivelul de învățământ	Clasa	Tipul de programă	Ordinul ministrului educației nr./ data
<i>Educație europeană</i>	Învățământ primar	-	CDS – ofertă centrală	5208/ 25.09.2006
<i>Cultură civică</i> (*)	Învățământ gimnazial	a V-a, a VI-a	CDS – ofertă centrală	4921/ 22.09.2003
<i>Educație economică</i>		a VI-a – a VII-a	CDS – ofertă centrală	4730/ 22.09.2004
<i>Educație interculturală</i>		-	CDS – ofertă centrală	3774/ 22.04.2008
<i>Educație civică</i>	Învățământ liceal	-	CDS – ofertă centrală	4730/ 22.09.2004
<i>Competență în mass-media</i>		-	CDS – ofertă centrală	4730/ 22.09.2004
<i>Drepturile omului</i>		-	CDS – ofertă centrală	5208/ 25.09.2006, revizuită prin OMECT nr. 3774/ 22.04.2008

(*) Cu privire la oferta centrală de curriculum la decizia școlii pentru disciplina *Cultură civică*, prezentată în tabelul de mai sus, trebuie precizat că planurile-cadru în vigoare includ, pentru această disciplină, la clasele a V-a și a VI-a, 0-1 ore/săptămână. În situația în care se optează, la clasele a V-a și a VI-a, pentru studierea *Culturii civice*, oferta centrală de curriculum la decizia școlii include două programe școlare, în care accentul este pus pe *elemente de educație moral-civică*, la clasa a V-a, și pe *educația pentru drepturile copilului*, la clasa a VI-a. Această ofertă asigură, prin segmentul de opționalitate, continuitatea studierii disciplinei, în gimnaziu.